

מגילת אסתר

פירוש מאיר עיניים המלוקט מדיבורי הרב שליט"א

ושבע מדינות, זה השורש למלכות אחשוורוש שעברה למרדכי ואסתר. אז באמת זה מתחיל אומר ר' נתן, זה מתחיל מהענווה של שרה. איך שרה זכתה

למאה עשרים ושבע שנה? ואיך אסתר זכתה למאה עשרים ושבע מדינה? אז "ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים שני חיי שרה" אז יש פה ארבע פעמים

את המילה "שנה", מאה שנה, ועשרים שנה, ושבע שנים, שני חיי שרה פעם רביעית, אז למה אומרים לנו ארבעה פעמים שני חיי שרה? וזה אומר הבעל הטורים "ויהיו חיי שרה מאה שנה" "שרה מאה שנה" אומר הבעל הטורים זה שמש, שהאור של שרה מאיר עד סוף הדורות, זה שמש, "ויהיו חיי שרה מאה שנה" אז שרה מאה שנה זה ראש תיבות שמש, האור של שרה מאיר עד סוף כל הדורות, זה האור של מגילת אסתר, זה האור של אסתר המלכה, שכשאחשוורוש ראה את האור שלה הוא התעלף על המקום, אז האור הזה נמשך מהמאור של שרה. אז איך שרה זכתה לכזה אור? אז אומר ר' נתן היא זכתה לארבע פעמים "שנה", היא זכתה לארבע סוגי שפלות, היא ידעה שכל הצדיקים יותר צדיקים ממנה, היה שם, היה עבר, היו הרבה צדיקים בימי שרה, היא ידעה שכולם צדיקים יותר ממנה, גם נח היה חי אז, (נח נפטר כשאברהם היה בן ג') היא אף פעם לא חשבה שהיא יותר צדיקה ממישהו, הצדיקים בוודאי יותר צדיקים ממני, ואחרי זה גם הבינונים יותר צדיקים ממנה, ואפילו את הרשעים היא החזיקה יותר צדיקים ממנה.

"הוא אחשוורוש המולך" אומרת הגמרא הוא מלך מעצמו, הוא לא היה מלך ולא בן של מלך, (אלא) הוא היה שומר הסוסים, לא היה לו שום גינוני מלכות.

ושתי קוראים לה ושתי המלכה ישר, (כמ"ש) "גם ושתי המלכה עשתה משתה נשים", אבל אתה בכלל לא מלך, אז היות וזה היה הויכוח ביניהם, יום ולילה היא היתה מבזה אותו, אתה בכלל

לא מלך, וכל הנישואין שלנו היו נישואין בכפייה, אתה בכלל לא מלך, אני בת מלכים. אז היא התנשאה תמיד ושתי היתה מתנשאת עליו, כי היא חשבה עצמה שהיא בת מלכים, ויותר מתייחסת המלוכה אליה. ולא רק זה אומר החת"ם היא אמרה לו שכל המלוכה שלך זה בזכותי. בדרך כלל הכבוד שיש לאדם זה בזכות אשתו, יש לו בית הכל בזכות אשתו, המזל של האדם זה בא בזכות אשתו.

"מאה שבע ועשרים מדינה" ושתי אמרה לאחשוורוש המזל שלך למלך על ה-127 מדינות זה המזל שלי, זה לא המזל שלך, אני בת מלכים, אני נינה של נבוכדנאצר, נכדה של אויל מרודך, אז אתה מולך בזכותי כל ה-127 מדינה זה בזכותי.

(ובאמת היה בזכות שרה אמנו) צריך לדעת מאיפה מתחיל הפורים, כל דבר מתחיל מהאבות הקדושים מאברהם יצחק יעקב שרה רבקה רחל ולאה, הם השורש של הפורים, אז השורש של הפורים אומר המדרש זה מתחיל בשרה אמנו, זה מתחיל בשרה אמנו שנאמר עליה "ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים שני חיי שרה". אז המאה עשרים ושבע שני חיי שרה, זה השורש לכל המאה עשרים

"בשנת שלש למלכו" אחרי שנתיים ימים כשבת המלך אחשוורוש על כסא מלכותו, "בשנת שלש למלכו", שנת שלש זה נקרא שנתיים ויום, שנת שלש

למולכו, הכוונה שנתיים ויום, אחרי שנתיים ימים של ויכוחים וויכוחים הוא ואשתו, ואין לו חיים לא יום ולא לילה, רק בזיונות מאשתו, החליטו לעשות משתה, ה ח ל י ט ו אחשוורוש וושת יעשו משתה ויראו אם כל העולם יבוא למשתה, אחשוורוש אמר לושת יתראי שכל העולם יבוא, אז זה סימן שכולם מכירים במלכות אחשוורוש, הוא לא סתם מלך, הוא באמת מלך נאור, מלך מבין, מלך חכם, כולם מודים בחכמה שלו, ובשביל זה הוא מוציא עכשיו חור כרפס ותכלת, אחוז בחבלי בוך וארגמן כסף ועמודי שש

מטות זהב וכסף על רצפת בהט ושש ודר וסוחרת. "חור" זה ח' גדולה, "ותכתוב" (לקמן ט כט) זה ת' גדולה, ח' ות', זה מראה על גזירות ת"ח ות"ט. "ויותא" (לקמן ט' ט') יש לו גם כן ו' גדולה, לכן הח' והת' אלו מרמזים על גזירות ת"ח ות"ט. אז נכחד שלישי מעם ישראל. ועכשיו עוד פעם שלישי מעם ישראל, אז אם לא עושים תשובה, אז ה' רק דוחה את ההמן, ולכן אין שום עצה רק להרבות בתפילה ותחנונים, צעקות ושוועות, ושוועות בלי שיעור, כי תפילה עולה עד שער החמישים, עד רישא דלא אתידע, עדן "עין לא ראתה אלוקים וזולתך" (ישעיה סד ג).

"על רצפת בהט ושש ודר וסוחרת" אומר המדרש, אמר רב נחמן בוא וראה איזה עשירות היתה למלך אחשוורוש, וראה שלוותו של אותו רשע, שהיה ביתו רצוף, כל המרצפות בבית היה הכל מיהלומים, כל הבלטות היה חתיכות יהלומים, יהלומים הכי יקרים שבעולם, שמאירים באמצע הלילה, שכל ביתו היה

רצוף ברצפת בהט ושש ודר וסוחרת, אמר רב נחמן שהיה ביתו רצוף כאבנים טובות ומרגליות. "והשקות בכלי זהב בכלים מכלים שונים" אומר

המדרש, בהתחלה הביאו כלים מכל המדינות למשתה, אחרי שהביאו כלים מכל המדינות, הוא הביא את הכלים שלו, את היהלומים שלו, את הגביעים שלו, הכל היה משובץ ביהלומים, וכל הכלים (שלהם לעומת הכלים שלו) נהיו משונים נהיו כמו עופרת נהיו שחורים, היה כזה אור על הכלים שלו, על המרגליות שהוא שיבץ את הגביעים ואת הכוסות (שלו ביהלומים), שכל הכלים (שלהם) נשתנו היו כמו עופרת נהיו שחורים מול הכלים שלו. אחרי זה הוא אמר עכשיו נביא את הכלים של ביהמ"ק, היה לו את כל האוצרות של ביהמ"ק, הכל הוא לקח מנבוכדנצאר, אז ברגע שהביאו את הכלים של ביהמ"ק והוא שם את הכלים של ביהמ"ק, את הכוסות של ביהמ"ק שגם היו משובצים כולם באבנים טובות ומרגליות, אז הכלים שלו (לעומתם) נהיו כעופרת, הכלים שלו נהיו שחורים שונים משונים לעומת כלי בית המקדש. קודם הוא הביא את כל הכלים מכל המדינות, אח"כ את הכלים שלו, ואז הכלים של המדינות נהיו עופרת השתנו לעופרת כאילו עופרת, אחרי זה הוא הביא את הכלים של ביהמ"ק, אז הכלים שלו השתנו. זה כתוב בספרי ד' הביא כלים כליו וכלי עולם, שלו היו יפים משל עולם, הביא מעולם מאשור מכל מיני מדינות, שלו היו יותר יפים, הביא כליו וכלי ביהמ"ק נמצאו נאים ויפים מכליו, וכל פעם שהיו מסתכלים על הכלים של ביהמ"ק ועל הכלים שלו היו משתנים הכלים שלו ונעשים כעופרת.

בשנת שלוש למלכו עשה משתה לכל שריו ועבדיו חיל פרס ומדי הפרתמים ושרי המדינות לפניו: ד בהראתו את עשר כבוד מלכותו ואת יקר תפארת גדולתו ימים רבים שמונים ומאת יום: ה ובמלוא את הימים האלה עשה המלך לכל העם הנמצאים בשושן הבירה למגדול ועד קטן משתה שבעת ימים בחצר גנת בית המלך: ו חור כרפס ותכלת אחוז בחבלי בוך וארגמן על גליכי כסף ועמודי שש מטות זהב וכסף על רצפת בהט ושש ודר וסוחרת: ז והשקות בכלי זהב וכלים מכלים שונים ויין מלכות רב פיד המלך:

שושתי לא שמעה בקולו, כי לא על המלך לבדו עוותה המלכה על כל השרים ועל כל המדינות, כתוב באילת השחר הוא אמר שעכשיו זה הרגע,

אחשוּרוש קורא לכל יודעי דת ודין, אז כל אחד ימליץ עליה זכות, הוא עוד קורא לכל השופטים ולכל השרים, אז כל אחד יהפך בזכותה, (אז אמר המן) אתה צריך לבד להחליט, אתה לא יכול, זה לא ענין פרטי שלך, אם זה פרטי שלך אז ילמדו עליה זכות, בסדר היא לא הייתה אשמה, עוד גדל לה זנב. באמת כל יודעי דת ודין רצו להפך בזכותה, אז ראה המן שרוצים להפך בזכותה, אז אמר לא מהיום המלך הוא המחליט, המלך לא צריך להתייעץ עם אף אחד, עכשיו זה דבר קריטי, עוד מעט יהיה פה מרד של נשים, כל הנשים יתמרדו נגד הבעלים, ובכל ה127 מדינות הנשים תשלוטנה ואוי ואבוי לגברים מה שיקרה מזה, אז מיד (הוא) אומר אי אפשר להתחיל עכשיו להפך בזכותה, כמו מסית ומדיח לא מהפכים בזכותו, אז המלך בעצמו יחליט, ואז עבר החוק לידי המלך, ואז הוא נפל מהפח אל

"והשתיה כדת אין אונס", מה זה אין אונס? הרי השקו אותם יין נסך, אז מה פירוש השתיה כדת אין אונס? אלא אמרו להם נביא לכם הכשר של הכד"צ,

של הרב לנדא, של חוג חת"ס, של הרב וואזנר, איזה הכשר אתה רוצה? שארית, מה שאתה רוצה נביא לך, ההכשר שלך זה בעלז? מחזיקי בעלז, הכשר של בעלז. לכל אחד הביאו את ההכשר שהכי רוצה, שהכי אהוב עליו, או שהכי מאמין בו. אבל זה היה רק בהתחלה, זה רק היה הכוסות הראשונים, אחרי 3 כוסות, אז שתו כבר מהינות נסך, אכלו טריפות, כבר היו שיכורים לגמרי. אז באמת השתיה היתה כדת אין אונס, הביאו להם את ההכשרים הכי טובים, ואמרו העיקר למשוך את היהודים למשתה, אבל אחרי שלוש כוסות יין, כבר שתו מהינות נסך, ל"ע.

"במלכה ושתי" אז אחשוּרוש טען לושתי את ככלל לא אשתי, כי בזמן שקידשו אותך היית נערה, ככה מובא בילקוט שמעוני במגילת אסתר תתמ"ט, שהיא הייתה רק נערה, ושתי הייתה נערה, היא הייתה עוד לפני 12 וחצי, היא הייתה נערה, אז ממילא, א' אביה כבר נרצח אז אביה לא קידש אותה.

"ממובן" (זה המן) וזה מה שהצליח המן לעשות,

והשתיה כדת אין אונס כי בן יסד המלך על כל רב ב ביתו לעשות פרצון איש ואיש: גם ושתי המלכה עשתה משתה נשים ב בית המלכות אשר למלך אחשוּרוש: ביום השביעי פטוב לב המלך ביום אמר למנהיגין בזה חרבוֹנא בגת א ואבגת א זת ר וכרפ ס שבעת הסריסים המשרתים את פני המלך אחשוּרוש: א להביא את ושתי המלכה לפני המלך בכתר מלכות להך אות העמים והשרים את יפיה כי טובת מראה היא: י ותמאן המלכה ושתי לבוא בדבר המלך אשר ביד הסריסים ויקצף המלך מאד וחקתו בערה בו: ויאמר המלך להכמים ידעי העתים כי בן דבר המלך לפני כל ידעי דת ודין: יד והקרב אליו פרשנא שת ר אדמתא תרשיש מרס מרסנא ממוכן שבעת שרי פרס ומדי רא י פני המלך הישבים ראשנה במלכות: טו בדת מה לעשות במלכה ושתי על אשר לא עשתה את מאמר המלך אחשוּרוש ביד הסריסים: טז ויאמר ממוכן לפני המלך והשרים לא על המלך לבדו ענתה ושתי המלכה כי על כל השרים ועל כל העמים אשר בכל מדינות המלך אחשוּרוש:

הפחת, כיון שהחוק עבר לידי המלך, ברגע שהמלך

אמר תלוהו עליו, היו צריכים לתלות אותו. ככה (לפני כן) היו צריכים לעשות משפט, והכל אז מה רוצים מהמן? המן נחתום במטעת המלך, אחשורוש אמר

אני רוצה גם לעשות את הגזרה, המן היה ודאי זכאי, המן היה ודאי חף מפשע, ודאי המן הוא לא היה אשם בכל מה שקרה כאן. אז הנם של פורים זה היה שה' כבר מכין מקודם משנת 3 למלכו עד שנת 12 למלכו, שעברו 9 שנים, 9 שנים האלה התהפכו כל החוקים של פרס, כל החוקים של פרס התהפכו, והמלך קיבל את החוק לידים, שהמלך קיבל את החוק לידים. המלך זה רבנו, זה המלך הקב"ה, רק ה' שופט אותנו בעצמו, זה אומר דוד המלך "שופטני קל כי חסיתי בך" שופטני ה' וריבה ריב", אנחנו רוצים שרק ה' ישפוט אותנו, ורק הצדיק ישפוט אותנו, ואז באמת מתבטלים כל הקללות וכל הגזרות וכל הדינים.

"ולא באה" ושתי לא באה, אז מה יש אם לא

באה? לא באה, אז לא קרה שום דבר, מה בשביל זה צריכים להתעצבן? ולהביא 127 יועצים 127 מדינות, "חכמים יודעי העיתים (וכו') כל יודעי דת ודין" וכינוסים, הביאו את כל בתי המשפט מכל 127 מדינות, והיו צריכים את כל היועצים. מה! מה! מה קרה כאן? מה קרה כאן? אלא הוויכוח היה על דבר אחר לגמרי, שאמרו (א יא) "להביא את ושתי המלכה", והיא אומרת לא, (א יב) "ותמאן המלכה ושתי" אתה לא תעשה ממני! אתה לא תקבע כאן! (הוא אמר ושתי המלכה הקדים ושתי ואח"כ מלכה והיא אמרה המלכה ושתי, אני קודם כל מלכה) כל

העניין היה מי פה הקובע, אם קובעת ושתי, אם האשה קובעת או האיש קובע. אז מביאים המפרשים והחתם סופר שזה כל הוויכוח, כל

הוויכוח היה שבהתחלה כתוב לקרוא לושתי המלכה, היא ושתי, ושתי אחת, משרתת שמביאה לו כוס תה לפעמים, איזה ושתי אחת, היא לא יותר מיוחסת מאחרות, לא אני קורא לושתי שתבוא, תבוא שם המשרתת תבוא זאת. לפעמים אדם חושב שאשתו זה משרתת, ככה אז תבוא ושתי, עוד פעם לקרוא להביא את ושתי המלכה, ואז כתוב (א יב) "ותמאן המלכה ושתי", ותמאן המלכה, עוד פעם (א טו) "המלכה ושתי", ואחרי זה כתוב עוד פעם (א טז) "ושתי המלכה", ואחרי זה לשפוט אותה לדעת "מה לעשות במלכה ושתי" (א טז) כי היא אמרה שהיא המלכה כאן, הכעס היה שהיא

אומרת שהיא המלכה כאן, היא הקובעת כאן, על זה היה הכעס, אני אקבע לא אתה קובע, לא אתה קובע, ואחרי זה כתוב ואשר נגזר עליה אחרי זה (א יט) סתם ושתי, סתם ושתי, אז כל מה שהקעים את אחשורוש, זה בכלל לא הסיפור הזה (שלא באה, אלא שאמרה שהיא הקובעת, זה) מה שהקעים את אחשורוש, זה דבר אחר לגמרי.

"יקר לבעליהן" - מה זה יקר עיין לקמן פרק ו' פסוק ו' מי שאיש החפץ ביקרו

יִי כִּי יֵצֵא דְבַר הַמֶּלֶכָה עַל כָּל הַנָּשִׁים
לְהַבְזֹת בְּעֵלֵיהֶן בְּעֵינֵיהֶן בְּאִמְרָם הַמֶּלֶךְ
אַחֲשֹׁרֹשׁ רֹשׁ אֲמֹר לְהָבִיא אֶת וְשֵׁתִי
הַמֶּלֶכָה לְפָנָיו וְלֹא בָאָה: יֵה וְהִיזֵם הִזָּה
תִּאמְרֶנָּה שְׂרוֹת פָּרֶס וּמְדֵי אֲשֶׁר שָׁמְעוּ
אֶת דְּבַר הַמֶּלֶכָה לְכָל שָׂרֵי הַמֶּלֶךְ וּבְדֵי
בְּזִיּוֹן וְקֶצֶף: יֵט אִם עַל הַמֶּלֶךְ טוֹב יֵצֵא
דְּבַר מַלְכוּת מִלְּפָנָיו וְיִפְתָּב בְּדַתִּי פָרֶס
וּמְדֵי וְלֹא יַעֲבֹר אֲשֶׁר לֹא תָבֹא וְשֵׁתִי
לְפָנָי הַמֶּלֶךְ אַחֲשֹׁרֹשׁ רֹשׁ וּמֶלֶךְ כּוֹתֶה יִתֵּן
הַמֶּלֶךְ לְרַעֲיוֹתָהּ הַטּוֹבָה מִמֶּנָּה: כ וְנִשְׁמַע
פִּתְגָם הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה בְּכָל מַלְכוּתוֹ
כִּי רָבָה הִיא וְכָל הַנָּשִׁים יִתְּנוּ יָקָר
לְבַעֲלֵיהֶן לְמַגְדֹּל וְעַד קֶטֶן: כא וַיֵּיטֵב
הַדָּבָר בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ וְהַשָּׂרִים וַיַּעַשׂ הַמֶּלֶךְ
כַּדְּבָר מִמּוֹכָן: כב וַיִּשְׁלַח סָפָרִים אֶל כָּל
מֶדֶי נֹת הַמֶּלֶךְ אֶל מֶדֶי יָה וּמְדֵי יָה
כַּכְתָּבָה וְאֶל עַם וְעַם כָּלשָׁנוֹ לְהִיֹּת כָּל
אִישׁ שִׁיר בְּבֵיתוֹ וּמְדָבָר כְּלָשׁוֹן עַמּוֹ: